

Remissvar avseende Ett nytt regelverk för Schengens informationssystem (SIS) (Ds 2019:27)

Säkerhetspolisen lämnar följande synpunkter på promemorian.

Sverige har tillsammans med övriga medlemmar i Schengensamarbetet ett ansvar att skydda territoriet t.ex. genom att hindra personer som utgör säkerhetshot från att resa in i respektive resa inom Schengenområdet. Förslaget innehåller endast sådana nödvändiga ändringar som krävs för att Sverige ska uppfylla sina åtaganden enligt SIS-förordningarna. I likhet med Polismyndigheten anser Säkerhetspolisen att det finns anledning att överväga ytterligare nationell reglering så att Sverige bättre kan nyttja de möjligheter som de nya SIS-förordningarna innebär. Det gäller särskilt regleringen av biometriska uppgifter och möjliggörandet av kontroll och sökning med fotografier och fingeravtryck i SIS (se avsnitt 11.4).

Kapitel 8 och 9

Säkerhetspolisen noterar att behovet av nationell reglering, som pekar ut vilka nationella myndigheter som skulle kunna initiera registreringar i SIS, skiljer sig åt beroende på vilken förordning registreringen grundar sig på. Den initiativrätt som Säkerhetspolisen ges är uteslutande kopplad till registreringar enligt Polisförordningen. Säkerhetspolisen bedömer att myndigheten även skulle kunna initiera registreringar enligt Gränsförordningen men det framgår inte av vare sig förslaget eller promemorian i övrigt.

Säkerhetspolisen vill särskilt uppmärksamma vår roll och möjlighet att bidra med värdefull information inför en registrering om SIS-spärr på grund av hot (avsnitt 9.1.1).

Som Säkerhetspolisen uppfattar bestämmelsen i art. 24.1 Gränsförordningen krävs alltid en bedömning att en tredjelandsmedborgares närvaro utgör ett hot mot allmän eller nationell säkerhet och att

Datum

2020-03-11

Diarienummer

2019-28496-3

medlemsstaten fattat ett beslut om att neka inresa eller vistelse samt gjort en nationell registrering om detta. Artikeln ger ingen vägledning i fråga om förfarandet, vilka nationella myndigheter eller beslut som det handlar om. Säkerhetspolisen har förståelse för att det inte är möjligt att uttömmande ange vilka nationella beslut som kan grunda en registrering enligt art. 24.1. Men det är önskvärt med fler exemplifieringar och vissa förtydliganden. Det bör övervägas om Migrationsverkets beslut om återkallande av permanent- eller tidsbegränsat uppehållstillstånd kan anges som ytterligare exempel på beslut som kan ligga till grund för en registrering enligt art. 24.1.

Säkerhetspolisen fattar inga beslut om att neka inresa eller vistelse och gör inte heller någon nationell registrering om det. Däremot har Säkerhetspolisen kunskap och information samt gör bedömningar om personer utgör hot mot såväl allmän som nationell säkerhet. Sådana bedömningar avser personer som befinner sig såväl inom som utanför Sverige. Det kan t.ex. handla om trovärdig och detaljerad information om en eller flera tidigare okända tredjelandsmedborgare som avser att genomföra ett terrorattentat i Sverige. Det kan också handla om att en i Sverige bosatt tredjelandsmedborgare lämnar Schengenområdet, varefter dennes uppehållstillstånd återkallas, och Säkerhetspolisen förfogar över information som föranleder att det (1) finns välgrundad anledning att anta att tredjelandsmedborgare begått ett terrorbrott, eller (2) finns tydliga indikationer på att tredjelandsmedborgaren har för avsikt att begå ett terrorbrott på en medlemsstats territorium.

Säkerhetspolisen har alltså en unik möjlighet att bidra till att hindra en tredjelandsmedborgare som utgör ett hot, att resa in i Schengen alternativt se till att sådana personer lämnar Schengenområdet. Säkerhetspolisens roll behöver beskrivas och tydliggöras i det fortsatta arbetet. Det är lämpligt, på samma sätt som anförs i promemorian (se s. 111-112 och 115) beträffande registreringar enligt Polisförordningen, att i nationell bestämmelse ange vilka myndigheter som ska kunna initiera denna typ av registrering. Säkerhetspolisen bör vara en sådan utpekad myndighet.

12.4.1. Direktåtkomst vid gränskontroll, brottsbekämpning och uppehållstillstånd

Säkerhetspolisen har ett brett uppdrag och det är viktigt att det blir tydligt att hela vår verksamhet omfattas när det gäller direktåtkomst till SIS. Som Säkerhetspolisen uppfattar förslaget är det också avsikten att hela vår verksamhet ska omfattas, vilket är positivt.

I promemorian anges under punkt e *Säkerhetskontroller av tredjelandsmedborgare* att Säkerhetspolisen ska ha åtkomst till SIS vid säkerhetskontroller av tredjelandsmedborgare som ansöker om internationellt skydd. Vidare anges att Säkerhetspolisens åtkomst i andra säkerhetsärenden än sådana som rör internationellt skydd, t.ex. ärenden om arbetstillstånd, statusförklaring eller

Datum

2020-03-11

Diarienummer

2019-28496-3

resedokument, i stället omfattas av punkt b *Polisens och tullens kontroller* (se s. 175). Säkerhetspolisen bedömer utifrån vårt uppdrag och ansvar att även punkt c *Förebyggande, förhindrande, avslöjande, utredning eller lagföring av terroristbrott och andra grova brott m.m.* kan utgöra grund för direktåtkomst till SIS för i princip alla säkerhetsärenden. Eftersom punkt c är ny och det enligt promemorian är oklart hur brett punkten ska tolkas är det önskvärt att detta tydliggörs.

Detta yttrande har beslutats av chefsjuristen Per Lagerud.